

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 12-13 grudnia 2015 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w ramach obszaru i dziedziny nauk społecznych, dyscypliny naukowej: pedagogika oraz obszaru i dziedziny nauk humanistycznych realizowanym na poziomie studiów pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w profilu ogólnoakademickim w Wydziale Zamiejscowym w Stargardzie Szczecińskim Szczecińskiej Szkoły Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior - członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Amadeusz Krause– członek, ekspert PKA**
- 2. dr hab. Sławomir Przybyliński –ekspert PKA**
- 3. mgr Beata Sejdak- ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**
- 4. Dominik Durlaski- ekspert ds. studenckich**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym w Wydziale Zamiejscowym w Stargardzie Szczecińskim Szczecińskiej Szkoły Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na w/w. kierunku. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA (ZO) poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano podziału zadań pomiędzy członków ZO. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, przedstawicielem Biura Karier, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono hospitację zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów, a także oceniono prace etapowe i dyplomowe. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia o których Przewodniczący ZO poinformował władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW**

O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe ¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych			X		
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

W odniesieniu do kryterium nr 2, w szczególności nr 2.5.

Jednostka zadeklarowała aktywizację pracowników naukowych o charakterze zespołowym oraz do silniejszego ich wykorzystywania w procesie dydaktycznym. W tym celu powołano zespół ds. opiniowania projektów naukowo – badawczych. Poinformowano o cyklicznych spotkaniach w ramach seminarium naukowego, poruszano tam tematy powiązane z problematyką gender, współczesnej szkoły, rodziny, dziecko. Przejawem otwarcia Uczelni na szersze środowisko akademickie jest czasopismo naukowe stwarzające możliwość publikacji osób spoza CB. Uczelnia zadeklarowała projekt zespołowy odnoszący się do edukacji demokratycznej, wyniki tegoż mają pojawić się w 2018 r., kolejnego projektu Antropologia edukacji – antropologia szkoły w 2017 r.

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

W odniesieniu do kryterium nr 4

Uczelnia poinformowała o zabezpieczeniu środków finansowych na rzecz prac modernizacyjnych dostosowujących obiekt do osób niepełnosprawnych ruchowo. Obecnie w WZ studiuje jeden student niepełnosprawny ruchowo, zapewnia się mu opiekuna. Przedstawiony pogląd dowodzi jedynie zapoczątkowania działań w tym zakresie, a nie zmiany obecnego stanu rzeczy.

Nie przedstawiono działań poprawiających stan księgozbioru wykorzystywanego w kształceniu na kierunku pedagogika.

O oparciu o zaprezentowany przez Uczelnię pogląd i inicjatywy brak podstaw do zmiany oceny kryterium nr 4.

W odniesieniu do kryterium nr 5

Uczelnia zainicjowała akcję promocyjną i informacyjną dot. wyjazdów zagranicznych studentów, opisano procedurę ubiegania się o udział w ramach programu Erasmus+. Zobowiązano się do silniejszej promocji aktywności naukowej studentów, ponadto poinformowano, że dotychczas ukazały się dwie prace studentów nakładem książki *Prace naukowe studentów*, a także znajdują się one w publikacji Reprint. Uczelnia stwarza możliwość udziału studentów w konkursie fotograficznym, powstało także w roku akademickim 2015/16 Koło Naukowe Studentów.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia – ocena w pełni					
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1					
1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku na poprawnym poziomie i w miarę możliwości Uczelni uwzględnia przeobrażenia dokonujące się w nauce, co przekłada się na poprawne wykorzystanie osiągnięć naukowych w dyscyplinie pedagogika.					
2. Uczelnia przyjęła wzorcowe efekty kształcenia, a także efekty nauczycielskie. Niniejsze					

efekty sformułowane są w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

3. Program studiów na ocenianym kierunku I stopnia specjalność edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna dostosowany jest do stosownych przepisów prawa związanych z kwalifikacjami nauczycielskimi.
4. Dobór treści programowych na specjalnościach kierunku pedagogika w znacznej mierze zgodny jest z przyjętymi i zakładanymi efektami kształcenia, czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych na studiach jest proporcjonalny do zaproponowanych treści.
5. Dobór metod do typu zajęć oraz dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.
6. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, a Uczelnia umożliwia studentom wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS.
7. Organizację i realizację praktyk zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym należy ocenić pozytywnie.
8. Wydział nie zintensyfikował poczynąń w kierunku umiędzynarodowienia procesu kształcenia i mobilności studenckiej.
9. W Jednostce funkcjonuje Zarządzenie Rektora regulujące sprawy rekrutacyjne. Jest ono czytelne w swej treści i nie budzące zastrzeżeń. Istnieje także procedura dot. kwestii związanych z organizacją potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.
10. Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia są zróżnicowane i dostosowane do form zajęć. Podczas realizacji procesu dyplomowania, w niektórych wybranych losowo pracach dyplomowych pojawiają się drobne uchybienia, które obniżają skuteczność weryfikacji założonych efektów kształcenia.
11. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i nie budzący większych zastrzeżeń. Jednak w części poddanych analizie prac dyplomowych zauważono usterki (np. braki w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, czy też umiejętności analizy materiału badawczego), co może być efektem braku należytej w opiece promotorskiej.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

1. Wzmocnić opiekę promotorską, która na etapie przygotowywania prac dyplomowych pozwoliłby wyeliminować stwierdzone nieprawidłowości.

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

Opis stanu faktycznego

Kształcenie w Wydziale Zamiejscowym mieści się w specyfice obszaru nauk społecznych i humanistycznych. Ujmuje to Misja, w której przyjęto służbę na rzecz (intelektualnego) rozwoju człowieka oraz jego środowiska i otoczenia. Cele te Uczelnia zamierza osiągnąć poprzez skoncentrowanie się na katalogu wartości odnoszących się do zapewnienia studiów jak najwyższej jakości, do ich optymalizacji, dbałości o realizację celów i osiągnięcia efektów kształcenia, przekazu wiedzy, zdobywania umiejętności, kształtowania postaw altruistycznych, prowadzenia działalności wydawniczej. Wartości te przekładają się na szczegółowe cele misji odnoszące się do sfery edukacyjnej i naukowej. Cele strategiczne odnoszą się do uplasowania jednostki na dobrym poziomie

szkół wyższych w zakresie celów promocji. Działania te pozostają w zgodzie w Wizją rozwoju jednostki i kierunku studiów. W działaniach tych uwzględnia się wzorce obecne w pedagogice na płaszczyźnie kształcenia i badań naukowych. Strategia obejmuje ponadto zadania strategiczne w perspektywie, które odnoszą się do interesariuszy absolwentów, projektów badawczych, wizerunku szkoły, procesów, internacjonalizacji, współpracy międzynarodowej, aplikacji badań, potencjału, rekrutacji. Dokument strategiczny zawiera szczegółowy opis zaplanowanych działań. Można uznać, że ich realizacja, obejmując kierunek i studentów pedagogiki, przyczyni się pozytywnie do jego rozwoju. Katalog opisanych planów jest objęty procedurą projakościową, która w odniesieniu do szeregu komponentów czerpie z doświadczeń innych ośrodków akademickich traktując je jako wzorcowe. Wskazać natomiast należy na powiązanie koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją i strategią rozwoju uczelni oraz ze strategią i polityką zapewnienia jakości jednostki.

Ocena spełnienia kryterium 1.1 – w pełni.

Uzasadnienie oceny

Koncepcja kształcenia jest zgodna z dokumentami ramowymi określającymi wizję działania oraz strategię wraz z zawartymi w nich celami. W działaniach tych uwzględnia się wzorce obecne w pedagogice na płaszczyźnie kształcenia i badań naukowych.

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

Opis stanu faktycznego

Plany rozwoju kierunku pedagogika w pokreślonych zakresach uwzględniają tendencje zmian zachodzących w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin, z których wywodzi się oceniany kierunek. Nie sposób jednoznacznie odnieść się do planów rozwojowych. Zamierzenia, ale także stan faktyczny ocenianego kierunku na Wydziale Zamiejscowym SSWCB w Stargardzie Szczecińskim uwzględnia tendencje zmian zachodzących w nauce w zakresie dziedzin i dyscyplin z których wywodzi się kierunek pedagogika. Wynika to z oferty przedmiotów znajdujących się w programach studiów oferty specjalnościowej. Potwierdza to także analiza treści sylabusów przedmiotowych. Obecnie w ofercie Wydziału na kierunku pedagogika znajdują się cztery specjalności – Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Diagnoza i terapia pedagogiczna, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza, Prewencja patologii i zagrożeń społecznych (Uchwała nr 3 Senatu Szczecińskiej Szkoły Wyższej Collegium Balticum z dnia 28 maja 2014 r.) Niniejsze specjalności lokują się na płaszczyźnie zainteresowań naukowo-badawczych nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego niniejszego kierunku, a te ściśle korelują z potrzebami społeczności lokalnej zarówno po stronie popytu, jak i podaży absolwentów pedagogiki.

Ocena spełnienia kryterium 1.2 –w pełni

Uzasadnienie oceny

Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku na poprawnym poziomie i w miarę możliwości kadrowych oraz infrastrukturalnych Uczelni uwzględnia przeobrażenia dokonujące się w nauce, co przekłada się na wykorzystanie osiągnięć naukowych w dyscyplinie pedagogiki.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

Opis stanu faktycznego

Uczelnia jako podstawę kształcenia przyjęła wzorcowe efekty kształcenia. Nauczanie w profilu ogólnoakademickim osadzone jest w naukach humanistycznych i społecznych, przy czym układ procentowy ok 43 do 57% punktów ECTS. Kierunek przypisano do dziedziny nauk społecznych do dyscypliny pedagogika. Specyfika efektów oraz specjalności pozwala uznać, że takie osadzenie kierunku w strukturze nauki jest właściwe. W raporcie samooceny Jednostka w dziedzinie nauk humanistycznych nie wskazuje dyscyplin, co warto uzupełnić.

Ocena spełnienia kryterium 1.3 w pełni.

Uzasadnienie oceny

Jednostka właściwie przyporządkowała kierunek studiów do obszarów wiedzy / kształcenia oraz wskazała kierunkowe efekty kształcenia poprawnie wiążąc je z dziedziną i dyscypliną naukową. Nie wskazano dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych, do których przypisano kierunek.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/którego kierunku ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

Opis stanu faktycznego

Szczecińska Szkoła Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie Wydział Zamiejscowy w Stargardzie Szczecińskim przyjęła i wdrożyła wzorcowe efekty kształcenia. W Jednostce funkcjonują efekty tzw. nauczycielskie korespondujące ze stosownym rozporządzeniem ministra, co stwierdzono po analizie dokumentacji I stopnia specjalności nauczycielskiej – edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (program kształcenia, sylabusy).

Podczas wizytacji stwierdzono, iż studenci ocenianego kierunku mają dostęp do efektów kształcenia. Dostępne są one na stronie internetowej Uczelni. Efekty są według studentów przekazywane na pierwszych zajęciach każdego z przedmiotów oraz są szczegółowo omawiane i wyjaśniane przez nauczycieli akademickich. Studenci ocenili, iż efekty kształcenia są dla nich zrozumiałe i nie mają do nich uwag. Z punktu widzenia studentów trzeciego roku osiągnęli oni zakładane do tego etapu efekty kształcenia a weryfikacją poziomu ich osiągnięcia są praktyki studenckie oraz praca zawodowa. Jedną z największych zalet nauki jest według nich fakt, iż zajęcia prowadzą nauczyciele akademicy będący praktykami. Nie wskazali przykładu zajęć, które przygotowałyby ich do prowadzenia badań. Tym niemniej studenci nie wnosili zastrzeżeń a wręcz uznali, że efekty są dopasowane do ich potrzeb oraz

charakterystyki pracy pedagoga.

Ocena spełnienia kryterium 1.4 – w pełni.

Uzasadnienie oceny

Uczelnia przyjęła wzorcowe efekty kształcenia, a także efekty nauczycielskie. Niniejsze efekty sformułowane są w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Działania jednostki mające na celu rzetelne przekazanie i omówienie efektów kształcenia są wystarczające. Modułowe efekty kształcenia są dla studentów zrozumiałe. Przyjęte efekty kształcenia uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym

liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Opis stanu faktycznego

1.5.1.

Na specjalność edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, jak wskazano w pkt. 1.4. program studiów, sylabusy i ich treści dostosowane są do stosownych przepisów prawa związane z kwalifikacjami nauczycielskimi. Program zawiera stosowne treści kształcenia uwzględniające poziom przedszkolny oraz klas I-III szkoły podstawowej, odnosząc to do poszczególnych efektów tzw. nauczycielskich. Warto zauważyć dbałość Uczelni o odpowiedni wymiar godzinowy istotnych przedmiotów dla kształcenia przyszłych nauczycieli (np. edukacja matematyczna z metodyką – 75 godz. wykłady i ćwiczenia, edukacja polonistyczna z metodyką – 75 godz. wykłady i ćwiczenia, edukacja przyrodnicza z metodyką – 60 godz. wykłady i ćwiczenia).

1.5.2.

Dobór treści programowych na kierunku pedagogika zgodny jest z przyjętymi i zakładanymi efektami kształcenia. Z analizy sylabusów przedmiotowych wynika, że prowadzący zajęcia uwzględnia podczas realizacji swoich przedmiotów aktualny stan wiedzy związany z określonym zakresem nauki.

1.5.3.

Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli akademickich na ocenianym kierunku w Szczecińskiej Szkole Wyższej Collegium Balticum w Stargardzie Szczecińskim są różnorodne ze względu na rodzaj i charakter zajęć. W sylabusie znajduje się rubryka „Metody kształcenia oraz środki dydaktyczne”, gdzie prowadzący zajęcia wskazują z zaproponowanej listy z możliwością dopisania własnych metod i środków dydaktycznych („wykład, wykład problemowy, dyskusja, prezentacja multimedialna, gry symulacyjne, projekt, analiza przypadku, metody heurystyczne, inne jakie? Środki: prezentacje multimedialne, sprzęt multimedialny”). W programie studiów znajdują się przedmioty - seminarium dyplomowe, praca dyplomowa, przedmiot kierunku dyplomowania, metody badań pedagogicznych - które w mniejszym, bądź większym zakresie przygotowują studentów do prowadzenia badań naukowych, a także kreślą płaszczyznę poznania metodologii badań pedagogicznych, w tym opracowania materiału badawczego. Na spotkaniu studenci pozytywnie

ocenili wszystkie metody, zarówno te wykładowe jak i ćwiczeniowe. W ich ocenie samodzielne uczenie się jest koniecznym elementem składowym tych zajęć. Na studentów motywująco wpływa fakt cząstkowej oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Według nich wszystkie stosowane przez nauczycieli akademickich metody kształcenia są adekwatne do potrzeb studentów.

1.5.4.

Czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych jest proporcjonalny do zaproponowanych treści. Studia realizowane są w 6 semestrach. Zgodnie z §5 Regulaminu Studiów SSWCB (Uchwała Senatu SSW CB nr 2 z dnia 30 czerwca 2015 r.) rok akademicki rozpoczyna się 1 października i kończy się 30 września następnego roku kalendarzowego. Program studiów obejmuje realizację wykładów, ćwiczeń oraz zajęć laboratoryjnych. Obejmuje także konsultacje oraz pracę własną studenta. Zatem oprócz zajęć w formie zorganizowanej w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim są również te bez kontaktu z wykładowcą. Studenci realizują przedmioty w obrębie określonych bloków, czy modułów - przedmioty podstawowe, przedmioty kierunkowe, moduł specjalnościowy, moduł uzupełniający, moduł dyplomowanie i praktyka. Układ przedmiotów znajdujących się w programie studiów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznego kształtowania kompetencji społecznych studentów.

1.5.5.

Przyjęte przez szczecińską Uczelnię na ocenianym kierunku zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS są zgodne z wymaganiami stosownego rozporządzenia, „jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy”. Jak wynika z analizy sylabusów i programów studiów Uczelnia przypisuje punkty ECTS wszystkim przedmiotom znajdującym się w programie studiów. Niniejsze kwestie w zakresie punktacji ECTS reguluje Zarządzenie Rektora nr 13/2012/2013 SSWCB w Szczecinie z dnia 4 grudnia 2012 roku w sprawie przyznawania punktów ECTS. Czytamy tam, że „1 punkt ECTS=25 godzin pracy przeciętnego studenta”, a także „50% punktów przyznanych danemu przedmiotowi stanowią godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim”. W analizowanych sylabusach uwzględnia się powyższe wytyczne, jako zasadę miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia. Ponadto spełniony jest wymóg przydziału punktów ECTS modułom powiązanim z badaniami naukowymi prowadzonymi przez nauczycieli akademickich w dziedzinach i dyscyplinach, do których przypisano efekty kształcenia ocenianego kierunku studiów.

1.5.6.

Uczelnia przyjęła, iż specjalność jest wyborem studenta. Przedmioty wybieralne tzw. specjalnościowe, jak również seminarium, języki obce, a także moduł uzupełniający tak zostały zorganizowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie studiów.

1.5.7.

Należy wskazać na spójność form i metod dydaktycznych w powiązaniu z treściami kształcenia. Odpowiednio przypisano formy zajęć przedmiotom kształcenia zakładając formy aktywne w

przypadku kształtowania w większym stopniu umiejętności, m.in. w przedmiotach mocno powiązanych ze studiowaną specjalnością. Jednakże w całym bloku i zestawie przedmiotów z programów kształcenia na kierunku pedagogika wyłączane są formy aktywne w postaci ćwiczeń, które nastawione są co do zasady w określonym zakresie na samodzielną pracę studenta oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych zajęć.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 5a14/2015 SSWCB z dnia 26 września 2014 r. w sprawie liczebności grup studenckich SSWCB, ćwiczenia laboratoryjne/pracownia komputerowa gromadzą do 25 osób, seminaria dyplomowe (licencjackie) – do 19 osób. Podczas wizytacji zaobserwowano właściwą liczebność grup na poszczególnych zajęciach oraz odpowiednio przypisane formy zajęć wpływające na możliwość zrozumienia przez studentów związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności.

Studenci pozytywnie ocenili organizację zajęć wskazując, iż plany zajęć dla poszczególnych tygodni są adekwatne do ich potrzeb i publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem. Według studentów liczebność grup zapewnia osiągnięcie efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy są dostępni również poza wyznaczonymi godzinami również z wykorzystaniem środków i metod elektronicznych. Studenci uważają, iż dobór zajęć odpowiada profilowi ich kierunku.

Zgodnie z §19 Regulaminu Studiów SSW CB, studenci mogą ubiegać się o przyznanie Indywidualnego Programu i Planu Studiów. Program ten przyznawany jest przez Dziekana i Kierownika Katedry. O przyznanie Planu mogą ubiegać się studenci, którzy wyróżniają szczególnymi uzdolnieniami i postępami w nauce. Studenci wizytowanego kierunku wskazali, iż wiedzą o tej możliwości, jednakże ze względu na niestacjonarny tryb studiowania nie mieli do tej pory potrzeby korzystania z niej.

1.5.8.

W programach studiów realizowanych specjalności w Wydziale Zamiejscowym w Stargardzie Szczecińskim SSW CB w Szczecinie praktyki studenckie na ocenianym kierunku znajduje się moduł praktyk, które stanowią ważny element procesu kształcenia, któremu nadaje się punkty ECTS, określając zarazem efekty kształcenia, co wynika m.in. z sylabusów do praktyk. Na Wydziale powołany jest Koordynator ds. praktyk oraz Opiekun praktyk (m.in. Zarządzenie Rektora 6a 2014/2015 SSWCB z dnia 1 października 2014 r. w sprawie powołania komisji zajmującej się praktykami), który z ramienia Wydziału koordynuje wszelkie kwestie związane z praktykami studenckimi. Praktyki reguluje Zarządzenie Rektora nr 11/2011/2012 SSWCB w Szczecinie z 27 września 2012 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu praktyk studenckich w SSW „Collegium Balticum” oraz we wszystkich jednostkach międzywydziałowych. Na Wydziale obowiązuje wzór porozumienia dotyczącego nawiązania współpracy w zakresie studenckich praktyk zawodowych między określoną instytucją a Szczecińską Szkołą Wyższą Collegium Balticum w Szczecinie. Po analizie dokumentacji odnoszącej się do praktyk należy stwierdzić, iż jest ona kompletna i nie budząca większych zastrzeżeń. Mieści się w tym m.in. zgodność miejsc praktyk ze studiowanym kierunkiem/specjalnością (np. nr albumu 6054 6059 spec. pedagogika wczesnoszkolna i przedszkolna). Wydział posiada szereg porozumień o realizację praktyk studenckich, m.in. ze szkołami, przedszkolami, czy placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (stosowny spis i zestaw w dokumentacji Wydziału).

Studenci pozytywnie ocenili profesjonalizm oraz pomoc otrzymywaną przez koordynatora praktyk. Uczelnia zapewnia miejsce praktyki w przypadku, gdy student takiego miejsca nie wskaże. Studenci zobowiązani są po odbyciu praktyk do wypełnienia karty praktyk. W ocenie studentów przebieg organizacji praktyk jest bardzo sprawny.

1.5.9.

Kierunek studiów i programy studiów wraz z przyjętymi wzorcowymi efektami kształcenia stwarzają podstawę do wyjazdów studentów w ramach wymiany polskiej lub międzynarodowej. Jest to dobra baza do nawiązywania współpracy, lecz Wydział Zamiejscowy SSWCB nie intensyfikował takich działań. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż niska mobilność studentów wynika ze specyfiki studiów niestacjonarnych i zobowiązań rodzinnych oraz pracowniczych, o czym sami studenci sygnalizowali na spotkaniu z ZO PKA.

Uczelnia według studentów przygotowuje ich do podjęcia takiej formy nauki poprzez dostosowanie poziomu lektoratów do poziomu umiejętności studentów, co wpływa na optymalne przygotowanie studentów do wyjazdów zagranicznych. Wymianą międzynarodową zajmuje się wyznaczony do tych celów pracownik. Studenci mają możliwość wyboru języka obcego. W gamie języków obcych znajduje się język angielski i niemiecki z podziałem na grupy o różnym stopniu zaawansowania.

Ocena spełnienia kryterium 1.5 z uwzględnieniem kryteriów od 1.5.1. do 1.5.9 - w pełni

Uzasadnienie oceny

Program studiów na specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna dostosowany jest do stosownych przepisów prawa związane z kwalifikacjami nauczycielskimi. Dobór treści programowych na specjalnościach kierunku pedagogika zgodny jest z przyjętymi i zakładanymi efektami kształcenia, czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych na studiach niestacjonarnych jest proporcjonalny do zaproponowanych treści. Dobór metod do typu zajęć oraz dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, a Uczelnia umożliwia studentom wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS. Organizację i realizację praktyk zarówno pod względem formalnym, jak i merytorycznym należy widzieć pozytywnie. Studenci zdobywają wiedzę, umiejętności i kompetencje podczas zajęć realizowanych różnymi formami edukacyjnymi. Do programu i planu studiów studenci nie mają uwag i oceniają je pozytywnie. Sposoby weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia w ocenie studentów mobilizują ich do samodzielnego uczenia się. Praktyki realizowane są przez studentów w miejscach umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów a weryfikacją tych miejsc zajmuje się profesjonalnie przygotowany do tego pracownik. Ze względu na tryb nauki oraz zobowiązania zawodowe studenci nie korzystają z możliwości czasowych wyjazdów zagranicznych. Jednostka natomiast stwarza im taką możliwość, w tym poprzez odpowiednią organizację lektoratów.

1.6 Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

Opis stanu faktycznego

1.6.1.

Zasady rekrutacji w Wydziale Zamiejscowym w Stargardzie Szczecińskim reguluje Zarządzenie nr 21/2014/2015 Rektora SSWCB z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie warunków i zasad rekrutacji w SSW Collegium Balticum, Wydziale Zamiejscowym w Nowogardzie i Stargardzie Szczecińskim w roku akademickim 2015/2016 oraz komisji rekrutacyjnych i uczelnianych komisji rekrutacyjnych. Proces rekrutacyjny na studia ocenianego kierunku jest jawny i przejrzysty. Odbywa się on na zasadzie konkursu w oparciu o przyjęte kryteria. Lista rankingowa ustalana jest na podstawie uzyskanych przez kandydatów na studia wyników. To, że każdy kandydat musi przejść identyczną procedurę na podstawie określonych zasad sprawia, iż proces przyjmowania studentów na studia jest oparty na zasadzie równości. Mając na uwadze potencjał dydaktyczny jednostki w ocenie studentów liczba przyjmowanych osób na pierwszy rok mogłaby być większa.

1.6.2.

W SSWCB funkcjonuje procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się (Uchwała nr 1 Senatu SSWCB z dnia 30 czerwca 2015 r.). W Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się zawarto szereg kwestii związanych z omawianym zakresem, tj. m.in. warunki potwierdzania efektów uczenia się, wymagane dokumenty, opłata za potwierdzanie efektów uczenia się, organy prowadzące postępowanie potwierdzenia efektów uczenia się, tryb potwierdzania efektów uczenia się i in. W dokumentacji znajduje się Wniosek dotyczący potwierdzenia efektów uczenia się osiągniętych w edukacji nieformalnej i pozaformalnej.

Ocena spełnienia kryterium 1.6 z uwzględnieniem kryteriów od 1.6.1. do 1.6.2 –w pełni

Uzasadnienie oceny

W Jednostce funkcjonuje Zarządzenie Rektora regulujące sprawy rekrutacyjne. Jest ono czytelne w swej treści i nie budzące zastrzeżeń. Procedury i zasady rekrutacji są przejrzyste. Konkursowy charakter rekrutacji wpływa na równość procesu oraz uwzględnia zasadę zapewnienia równych szans. Liczba przyjmowanych studentów jest według studentów adekwatna do możliwości uczelni. W SSWCB funkcjonuje procedura dotycząca spraw związanych z organizacją potwierdzania efektów uczenia się. Określone zapisy, załączniki wynikające z przyjętej Uchwały w jasny sposób pokazują wizerunek potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

1.7 System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

Opis stanu faktycznego

1.7.1.

Metody sprawdzania i oceniania stosowane przez nauczycieli akademickich dają podstawę do stwierdzenia, iż na odpowiednim poziomie monitorowane są studenckie postępy w nauce, a tym samym właściwie pozwalają ocenić stopień postępów w osiąganiu przez nich efektów kształcenia. W sylabusie znajduje się tabela „Metody weryfikacji efektów kształcenia”, w obrębie której znajdują się następujące zapisy: „F - Ocena formująca F1 - sprawdzian ustny wiedzy, umiejętności F2 - sprawdzian pisemny wiedzy, umiejętności F3 - sprawdzian praktyczny umiejętności F4 - obserwacja podczas zajęć / aktywność P - Ocena podsumowująca P1 - egzamin pisemny P2 - egzamin ustny P3 - zaliczenie pisemne na ocenę – esej P4 - zaliczenie ustne na ocenę P5 – projekt P6 – prezentacja P7 – esej P8 – raport”. Z niniejszego zestawu nauczyciele dokonują wyboru, przyporządkowując stosowne metody do przedmiotu. Warto zauważyć, iż sylabus zawiera „Warunki zaliczenia przedmiotu”, gdzie znajdują się elementy - Efekt kształcenia w odniesienia do form zaliczenia i treści kształcenia. Jest to przejrzyste i interesujące rozwiązanie.

Odnosząc się do procesu dyplomowania, który jest ostatecznym weryfikatorem efektów kształcenia, należy wskazać, iż proceduralnie kształtuje się on na właściwym poziomie, lecz po analizie losowo wybranych prac dyplomowych (patrz załącznik 4 raportu), należy zasygnalizować określone pojawiające się problemy z końcową weryfikacją zakładanych efektów kształcenia (patrz 1.7.2.). Wiedza, umiejętności i kompetencje studentów wizytowanego kierunku sprawdzane są i oceniane zarówno śródsemestralnymi kolokwiami i sprawdzianami jak i na koniec każdego semestru na podstawie egzaminu pisemnego lub ustnego. Wśród pisemnych form oceny studenci wymienili test, opis danego zagadnienia lub pisemne rozwiązanie problemu. Według studentów stosowane metody weryfikacji poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są odpowiednie. W ich opinii każda z zastosowanych metod wymaga od studenta nakładu samodzielnej pracy. Proces dyplomowania jest dla studentów przejrzysty i w ich opinii zapewnia możliwość pełnej oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Szczegółowo określa to Regulamin Dyplomowania w SSW CB. Oceny praktyk na podstawie zgromadzonej przez studenta dokumentacji dokonuje wyznaczony do tego pracownik, merytorycznie przygotowany do wykonywania tych czynności.

1.7.2.

Poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów) i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednym z istotnych elementów dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. Nie budzą one większych zastrzeżeń. Zawierają m.in. dokładne informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu, czy też szeroko prezentowane wymagania programowe. W suplementach zaprezentowano dokładne dane o odbytych praktykach.

ZO poddał oglądowi dostarczone w znacznej liczbie protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Nie budzą one zastrzeżeń. Są kompletne, znajdują się w nich zróżnicowane oceny wskazujące na rzetelną weryfikację założonych celów i efektów (przykłady: Metody badań pedagogicznych – ćw., rok 2, sem. letni 2014/2015 data protokołu 20.06.2015; Współczesne kierunki wychowania - wykład, rok 2, sem. letni 2014/2015, data protokołu 19.06.2015; Edukacja polonistyczna z metodyką – wykład, rok 2, sem. letni 2014/2015 data protokołu 28.06.2015; Struktura i organizacja procesu terapeutycznego – ćw., rok 3 sem. letni 2014/2015 dat protokołu 26.06.2015). Kolejnym elementem oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest ocenianie końcowe –

dypłomowanie. Ten proces jest na tyle istotny, gdyż jest końcowym, ostatecznym weryfikatorem efektów kształcenia. Na ocenianym kierunku w Wydziale Zamiejscowym w Stargardzie Szczecińskim weryfikację efektów kształcenia poprzez proces dyplomowania należy uznać za przynajmniej poprawny. Proces ten w kwestii proceduralnej jest przejrzysty, składający się z przyjęty i wdrożonych spójnych zasad dyplomowania. Wytyczne dotyczące dyplomowania znajdują się w Regulaminie dyplomowania (Zarządzenie Rektora nr 16/2012/2103 SSWCB z dnia 26 kwietnia 2013 w sprawie wprowadzenia zmian do regulaminu dyplomowania). Prace dyplomowe poddawane są sprawdzeniu przez system antyplagiatowy. Stosowne wydruki znajdują się w teczkach absolwentów (np. nr albumu 5854, 5931).

Podczas analizy losowo wybranych prac licencjackich zauważono w niektórych przypadkach, że recenzje sporządzone przez promotora i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen. W niewielkiej części prac widoczne są braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych i umiejętności analizy materiału badawczego.

W omawianym kontekście poproszono podczas wizytacji o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. testy, kolokwia, prace pisemne). W większości analizowanych prac były one zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych, dające możliwość weryfikacji efektów kształcenia w znacznej mierze z zakresu wiedzy, w mniejszej umiejętności i kompetencji społecznych. Uczelnia na kierunku pedagogika prowadzi studia w sposób tradycyjny bez uwzględnienia kształcenia na odległość w formie e-learningowej.

Dostępny na stronie uczelni Regulamin Studiów określa system sprawdzania i osiągania efektów kształcenia. Ocena kolokwium i sprawdzianów oparta jest o system ocen w skali od 2 do 5. Studenci ocenili, iż przyjęty system oceny jest przejrzysty i obiektywny. Poziom weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia jest oceniany przez studentów pozytywnie. Studenci uzyskują informacje o uzyskanych ocenach bezpośrednio od nauczycieli akademickich lub za pośrednictwem starostów grup.

Ocena spełnienia kryterium 1.7 z uwzględnieniem od 1.7.1. do 1.7.2 –w pełni

Uzasadnienie oceny

Metody weryfikacji założonych efektów kształcenia są różnicowane i dostosowane do form zajęć. Podczas realizacji procesu dyplomowania, w niektórych wybranych losowo pracach dyplomowych pojawiają się drobne uchybienia, które podważają odpowiednią weryfikację założonych efektów kształcenia. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i nie budzi większych zastrzeżeń. Jednak w części poddanych analizie prac dyplomowych zauważono pewne usterki (np. braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, czy też umiejętności analizy materiału badawczego), co może być efektem braku należytej w opiece promotorskiej. Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie oceniają przyjęty system sprawdzania osiągnięcia przez nich efektów kształcenia. Przyjęty system w ocenie studentów zapewnia sprawdzenie osiągnięcia zakładanej wiedzy, umiejętności i kompetencji i jest adekwatny do ich potrzeb. Pozytywnie odnieśli się do systemu przeprowadzania zaliczeń, egzaminów, procesu dyplomowania i oceny praktyk zawodowych oraz uznali, że przyjęty system jest sprawiedliwy i obiektywny.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia – ocena w pełni

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 2

1. Jednostka zapewnia minimum kadrowe dla wizytowanego kierunku. Pozytywnie oceniono

strukturę dorobku i kwalifikacji pracowników naukowych, odsadę zajęć dydaktycznych oraz indywidualne badania naukowe.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 2

1. Zaleca się zainicjowanie badań zespołowych w dyscyplinie pedagogika, zbieżnych z realizowanymi specjalnościami i adekwatnych do realizowanych efektów kształcenia.
2. Zaleca się większe wykorzystywanie prowadzonych badań w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia.

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

Opis stanu faktycznego

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego obejmuje posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego. Minimum kadrowe powinno spełniać warunki określone w rozporządzeniu stanowiącym poz. 4 Załącznika nr 1 raportu.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni nie później niż od początku semestru studiów, w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełniają wymogi określone w § 13 ust. 1 w/w rozporządzenia oraz w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają także wymóg określony w § 13 ust. 2 w/w rozporządzenia. W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, iż poza wskazanymi uchybieniami w załączniku nr 5 raportu teczki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie i uznanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. W związku z analizą dokumentacji, informacji zamieszczonych w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Obszarem wiodącym, do którego przypisano 57,67% punktów ECTS jest obszar nauk społecznych. Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku określa § 17 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia stanowiącego poz. 4 Załącznika nr 1 raportu. Wynosi on 1: 12,1 przy obowiązującym nie mniejszym niż 1:120 – dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych; studentów jest 109, a zatem stwierdza się, iż został on spełniony. Do minimum kadrowego zgłoszono 11 osób, w tym czterech samodzielnych pracowników nauki. W gronie samodzielnych nauczycieli akademickich jedna z osób przebywa na urlopie zdrowotnym i nie może być zaliczona do minimum kadrowego. W gronie doktorów jedna osoba rozwiązała umowę o pracę z dniem 1.09.2015 co również wyklucza ją z minimum kadrowego kierunku. Po analizie do minimum kadrowego zaliczono trzy osoby ze stopniem profesora i doktora

habilitowanego oraz sześć osób ze stopniem doktora. Tym samym ze względu na wymogi formalne minimum kadrowe na wizytowanym kierunku zostało spełnione. Wszystkie osoby posiadają kwalifikacje naukowe we wskazanym dla kierunku obszarze nauk społecznych i humanistycznych. Przeważają kwalifikacje pedagogiczne, czyli u 9 osób zaliczono do dyscypliny pedagogika. Dwie osoby posiadają dorobek w dyscyplinie filozofia. U części pedagogów można wyróżnić dorobek z obszaru nauk humanistycznych i społecznych. W związku z powyższym do minimum kadrowego kierunku „pedagogika” prowadzonego na poziomie studiów I stopnia zalicza się 9 osób (w tym 3 pracowników samodzielnych posiadających tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego oraz 6 doktorów), gdyż posiadają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, w tym każdy obszar, do którego przyporządkowano oceniany kierunek jest reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego, co stanowi spełnienie wymagań określonych w § 12 ust. 1 i 3 oraz w § 14 ust 1. powyższego rozporządzenia.

Ocena spełnienia kryterium 2.1 - w pełni.

Uzasadnienie oceny

Uczelnia przypisała kierunek do obszaru nauk społecznych i humanistycznych. Wskazała jednak tylko dyscyplinę pedagogika. 9 osób ze wskazanych pracowników posiada dorobek i kwalifikacje w zakresie dyscypliny pedagogika. W związku z tym, że pedagogika jest tylko formalnie przypisana do obszaru nauk społecznych, a realizowane przez nią efekty są ulokowane zarówno w obszarze nauk społecznych i humanistycznych należy ją rozpatrywać dwu obszarowo. Pod tym kątem sprawdzono też kwalifikacje i dorobek naukowy osób wskazanych do minimum kadrowego. Analiza wykazała, iż zarówno dorobek naukowy jak i same kwalifikacje tych osób są związane z realizowanymi efektami kształcenia w dyscyplinie pedagogika oraz umożliwiają realizację programu kształcenia na kierunku pedagogika. Przy małej liczbie studentów ocenianego kierunku (120) spełnione są wymogi ilości kadry do ilości studentów (12,1).

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

Opis stanu faktycznego

Poza minimum kadrowym na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzi 18 wykładowców, w tym 2 doktorów habilitowanych, 3 doktorów oraz 13 magistrów. Z 18 osób tylko dwie nie posiadają kwalifikacji pedagogicznych, jedna osoba jest magistrem informatyki, jedna posiada wykształcenie psychologiczne. W związku z tym, że w programie studiów realizowane są efekty kształcenia z psychologii, obecność takiej osoby w minimum kadrowym jest uzasadniona.

Ocena spełnienia kryterium 2.2 - w pełni.

Uzasadnienie oceny

Przeanalizowano kompetencje dydaktyczne nauczycieli wchodzących w skład minimum kadrowego oraz spoza minimum kadrowego. We wszystkich przypadkach stwierdzono zgodność prowadzonych zajęć dydaktycznych z posiadanym dorobkiem naukowym. Dorobek naukowy pracowników ma charakter badań indywidualnych. Zaliczyć do niego można monografie, artykuły naukowe oraz udział w konferencjach naukowych. U wszystkich osób z minimum kadrowego dorobek naukowy został potwierdzony i jest zgodny z prowadzonymi zajęciami. U osób spoza minimum kadrowego doktorzy i doktorzy habilitowani posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika. Spośród osób ze stopniem magistra wszystkie posiadają doświadczenie zawodowe w praktycznej działalności pedagogicznej. Są to głównie osoby z doświadczeniem i przygotowaniem nauczycielskim, jeden pracownik domu kultury, jeden kurator społeczny. Analiza tych doświadczeń pozwala stwierdzić, że są one zbieżne z efektami kształcenia prowadzonych przez nich przedmiotów.

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

Opis stanu faktycznego

Polityka kadrowa umożliwia odpowiedni dobór kadr do procesu dydaktycznego. Na uczelni brak jednak wypracowanych mechanizmów motywujących pracowników do awansów zawodowych. Jednostka nie dąży do umiędzynarodowienia kadry.

Ocena spełnienia kryterium 2.3 - w pełni.

Uzasadnienie oceny

Polityka kadrowa jednostki ogranicza się do zapewnienia minimum kadrowego dla wizytowanego kierunku oraz do zapewnienia kadry spoza minimum kadrowego niezbędnej do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Uczelnia sfinansowała jedynie jeden przewód doktorski w 2005 roku. Ze względu na stabilną sytuację kadrową oraz liczne podania o pracę według Uczelni nie ma potrzeby finansowania procedur awansowych kadry, tym bardziej, że Uczelnia od roku akademickiego 2016/2017 przechodzi na profil praktyczny. Tym też tłumaczony jest brak umiędzynarodowienia kadry. Ze względu na prowadzenie dwóch specjalności o silnym nastawieniu praktycznym według Uczelni istnieje konieczność doboru kadr z doświadczeniem praktycznym i zawodowym w specjalnościach nauczycielskich. Zatrudnienie osoby spoza minimum kadrowego spełniają ten warunek.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

Opis stanu faktycznego

Jednostka kształci wyłącznie na studiach I stopnia o profilu ogólnoakademickim. Badania naukowe mają charakter indywidualny. Brak badań zespołowych, brak aplikowanych grantów. Uczelnia wydaje czasopismo naukowe, w którym pracownicy dydaktyczni publikują wyniki swoich badań. Należy dodać, że badania indywidualne prowadzone są w obszarach wiedzy odpowiadającym obszarom kształcenia w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia. W badaniach dominują tematy edukacji i wychowania dziecka, co jest podstawowym zakresem badań w dyscyplinie pedagogika.

<p>Ocena spełnienia kryterium 2.4 - w pełni.</p> <p>Uzasadnienie oceny</p> <p>Jednostka spełnia dostatecznie kryteria badań naukowych dla studiów pierwszego stopnia. Badania mają wyłącznie charakter indywidualny, i są częściowo związane z kierunkiem studiów i realizowanymi specjalnościami. Warto podkreślić wydawanie czasopisma naukowego „Zeszyty naukowe Collegium Balticum”. Zeszyty w dużej mierze mają charakter pedagogiczny. Większość kadry należącej do minimum kadrowego kierunku pedagogika publikuje w zeszytach naukowych Uczelni.</p>
<p>2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.</p>
<p>Opis stanu faktycznego</p> <p>Trudno zweryfikować jednoznacznie proces wykorzystania badań naukowych w projektowaniu i ewaluacji procesu dydaktycznego. Należy jednak przyjąć, że prowadzone badania indywidualne przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku pozytywnie wpływają na proces kształcenia i realizację zakładanych efektów kształcenia. Badania takie sprzyjają aktualizacji wiedzy nauczycieli.</p> <p>Ocena spełnienia kryterium 2.5 - znacząco</p> <p>Uzasadnienie oceny</p> <p>Pomimo braku badań zespołowych Uczelnia wskazuje, że badania naukowe pracowników mają odzwierciedlenie w procesie dydaktycznym i jego ewaluacji. Należy przyjąć częściowo tę argumentację. Badania indywidualne w naukach społecznych, odzwierciedlone głównie w artykułach naukowych i monografiach pracowników mogą mieć istotny wpływ na dobór literatury przedmiotu, treści i metod dydaktycznych. Trudno jednak bezpośrednio stwierdzić jak prace naukowe pracowników oddziałują na jakość ich nauczania. Rezultatem badań indywidualnych są teksty naukowe. Analiza sylabusów potwierdza, że częściowo teksty te są włączone w ramy literatury przedmiotu. W trakcie spotkania z kadrą akademicką pracownicy deklarują, że wykorzystują swoje prace w procesie dydaktycznym. Ocenę Jednostki w tym zakresie obniża zarówno brak zespołów badawczych i badań zespołowych, jak i brak jednolitej strategii rozwoju naukowego jednostki.</p>
<p>3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia – ocena w pełni</p>
<p>Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 3</p> <p>1. Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym na rzecz doskonalenia jakości kształcenia oraz optymalizacji oferty dydaktycznej. Współpraca ta przynosi pozytywne rezultaty na polu prowadzenia praktyk studenckich oraz dyplomowania, szczególnie na etapie prowadzenia badań naukowych części empirycznych.</p>
<p>Zalecenia w odniesieniu do kryterium 3</p> <p>1. Brak</p>
<p>3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału</p>

przedstawiciele tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

Opis stanu faktycznego

Uczelnia podpisała umowy o współpracy z podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczne, gospodarcze i kulturalne. Współpraca jednostki z otoczeniem społecznym na wieloraki wymiar i rezultaty. Relacje te odnoszą się w szczególności do sfery pedagogicznej i obszarów zatrudnienia powiązanych z kierunkiem pedagogika. Nawiązano także współpracę z instytucjami społecznymi i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta obejmuje wymianę doświadczeń, dobrych praktyk oraz możliwość odbywania praktyk studenckich, przyczynia się do aktywizacji uczestników procesu kształcenia do podnoszenia jakości. Ich wynikiem jest modyfikacja specjalności, organizowanie konferencji i spotkań naukowych z udziałem pracodawców.

Żywość relacji z pracodawcami potwierdzona jest w protokołach ze spotkań i zgłaszanych tam inicjatyw, np. odnoszących się do portali społecznościowych, poszerzenia bazy kontaktów. Pojawiają się także wskazania dobrych cech pracowników, jak komunikacja, cierpliwość, wiedza psychologiczna. Pracodawcy wypowiadali się także (pozytywnie) nt. praktyk, wybranych zajęć np. *resocjalizacja w środowisku otwartym*. Podkreślano - pozytywnie – dobór praktyków do roli nauczycieli akademickich. W ten sposób przekazywana jest wiedza dot. efektów i treści kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 3.1 – w pełni.

Uzasadnienie oceny

Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym w celu optymalizacji oferty edukacyjnej oraz kształcenia na potrzeby miasta i regionu. Monitoring społecznego postrzegania jakości kształcenia jest wyrażany najczęściej w toku dyskusji podczas spotkań, seminariów, konferencji naukowych. Pracodawcy utrzymujący kontakt z Uczelnią są jednocześnie pracodawcami i oferującymi miejsca praktyk zawodowych. Wyrażali pozytywną opinię o jakości kształcenia.

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

Opis stanu faktycznego

Wydział nie prowadzi studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne. Posiłkuje się natomiast kontaktami z pracodawcami, naukowcami z innych ośrodków akademickich, z bardzo dobrymi relacjami z władzami miasta, szczególnie z departamentami właściwymi dla oświaty i wychowania, pomocy społecznej. Uczelnia dysponuje szeregiem umów o współpracy ale nie skutkują one ścisłą współpracą w zakresie wspólnego kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 3.2 – nie podlega ocenie.

Uzasadnienie oceny

Wydział nie kształci we współpracy z innym podmiotem, ale wykorzystuje kontakty środowiskowe i z

podmiotami zewnętrznymi do podnoszenia jakości kształcenia.
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych – ocena znacząco
Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jednostka posiada infrastrukturę pozwalającą na prawidłowy proces kształcenia i realizację zakładanych efektów. Sale dydaktyczne są wyposażone w odpowiedni sprzęt audiowizualny. 2. Ważny dla studentów jest internetowy dostęp do baz naukowych, który Uczelnia umożliwia im z komputerów domowych. 3. Studenci wspomagają się zasobami biblioteki miejskiej w Stargardzie Szczecińskim oraz z biblioteki Uczelni w Szczecinie. 4. Pomieszczenia nie są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Zalecenia w odniesieniu do kryterium 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. Biblioteka w/m dysponuje niewielkimi zasobami z zakresu pedagogiki, zaleca się poszerzenie katalogu pozycji oraz rozbudowę księgozbioru. 2. Modernizacja pomieszczeń dla przygotowania do potrzeb niepełnosprawnych ruchowo.
4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*
Opis stanu faktycznego
<p>Wydział Zamiejscowy dysponuje bazą dydaktyczną położoną w Stargardzie Szczecińskim przy ul. Kazimierza Wielkiego 17, w skład której wchodzi 15 sal wykładowych, w tym dwie sale komputerowe i dwie aule. Wszystkie sale dydaktyczne, za wyjątkiem auli mają powierzchnię około 40 m². Sale wykładowe dobrze wyposażone. Wykładowcy do prowadzenia zajęć dydaktycznych mogą wykorzystywać rzutniki multimedialne, projektory multimedialne, radiodbiorniki, aparaty fotograficzne, kamery, dyktafony. Do dyspozycji wykładowców i studentów są również kserokopiarki. W salach komputerowych znajduje się 20 i 11 stanowisk komputerowych z niezbędnym oprogramowaniem, dostępem do sieci lokalnej i Internetu. Studenci mogą korzystać z Internetu bezprzewodowego.</p> <p>Brak jest jednak profesjonalnego zaplecza sportowego. Z informacji przekazanej przez studentów i Dziekana WZ SSW CB wynika, iż zajęcia sportowe odbywają się przy wykorzystaniu jednej z sal wykładowych. W budynku znajduje się wiele barier architektonicznych. Infrastruktura Uczelni jest niedostosowana do wymagań osób niepełnosprawnych ruchowo.</p>
Ocena spełnienia kryterium 4.1 - znacząco
Uzasadnienie oceny
<p>Wydział jest małą jednostką z niewielką liczbą studentów. Dla wizytowanego rocznika grupa wykładowa wynosi od 30 do 40 osób. Sale dydaktyczne są dostosowane dla takiej grupy studentów. Jednostka posiada odpowiednią liczbę stanowisk komputerowych. Brak jest jednak bardzo ważnej w procesie kształcenia infrastruktury sportowej. Bariery architektoniczne mają znaczący wpływ na poziom udziału studentów niepełnosprawnych w życiu akademickim.</p>
4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów

bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

Opis stanu faktycznego

Jednostka posiada bardzo małe pomieszczenie biblioteczne z zasobem ok. 2000 woluminów. Z prac pedagogicznych jest ich tylko ok 500. Jednostka podpisała porozumienie z biblioteką miejską z której mogą korzystać studenci. Studenci mogą korzystać też z biblioteki Uczelni w Szczecinie, tam też mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Z bazy mogą za pomocą nadanego hasła korzystać z komputerów domowych. W pomieszczeniu biblioteki znajduje się kilka komputerów z dostępem do elektronicznych zasobów IBUK LIBRA. Studenci pozytywnie ocenili księgozbiór biblioteki i nie widzą potrzeby rozszerzenia go o nowe woluminy. W bibliotece brak jest podstawowych narzędzi ułatwiających studentom z niepełnosprawnością korzystania z jej zasobów.

Ocena spełnienia kryterium 4.2 - znacząco

Uzasadnienie oceny

Biblioteka Jednostki spełnia wymogi kierunku w stopniu minimalnym. Studenci uzupełniają braki zalecanej literatury poprzez korzystanie z biblioteki miejskiej oraz z biblioteki w macierzystej Uczelni w Szczecinie.

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

Nie dotyczy

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy – ocena w pełni

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 5

1. Jednostka wspiera studentów w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy. Podejmowane przez nią działania są adekwatne do potrzeb studentów.
2. Jednostka w ograniczonym stopniu włącza studentów w badania naukowe.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 5

1. Zaleca się wzmożone działania jednostki oraz uczelni, które popularyzowałyby wiedzę z zakresu wyjazdów zagranicznych i programów wymian międzynarodowych.
2. Należy opracować i wdrożyć procedurę wsparcia dla studentów niepełnosprawnych, likwidować bariery oraz na bieżąco monitorować ich udział w życiu akademickim uczelni.
3. Należy podjąć działania mające na celu rozpoczęcie w jednostce działalności kół naukowych.

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne

i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

Opis stanu faktycznego

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku są dostępni podczas wyznaczonych konsultacji, których terminy i godziny są dostosowane do potrzeb studentów. Dodatkowo studenci wskazali, iż jest możliwość skontaktowania się z nauczycielami akademickimi przy wykorzystaniu narzędzi elektronicznych. Mechanizmem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych wyników jest stypendium rektora. Studenci mają możliwość ubiegania się o pomoc materialną wymienioną w Art. 173.1 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin przyznawania pomocy materialnej został ustalony w porozumieniu z samorządem studenckim. Kryteria przyznawania tej pomocy oraz skład organu który je przyznaje zgodne są z przepisami ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Jednostka nie stwarza możliwości zakwaterowania w domu studenckim. Należy podkreślić, że studenci nie mają takiej potrzeby. Opiekę nad grupami dziekańskimi sprawują głównie starostowie, którzy odpowiedzialni są za wszelkie kontakty z nauczycielami akademickimi i administracją jednostki. Studenci pozytywnie ocenili funkcjonujący model kontaktów z nauczycielami akademickimi i administracją jednostki. Studenci nie są włączani do działalności naukowej jednostki. Nie potrafili również wskazać przykładów takiej działalności. Nie jest prowadzona przez nauczycieli akademickich również inna opieka naukowa. Studenci nie widzą takiej potrzeby uznając, iż studia zgodnie z ich oczekiwaniami nastawione są głównie na przygotowanie praktyczne do wykonywania zawodu pedagoga. Materiały udostępniane przez nauczycieli akademickich w pełni satysfakcjonują studentów. W jednostce nie funkcjonują koła naukowe, które mogłyby stanowić element przygotowywania studentów do samodzielnego prowadzenia badań naukowych. W jednostce funkcjonuje stołówka do działania której studenci nie mają zastrzeżeń.

Ocena spełnienia kryterium: w pełni.

Uzasadnienie oceny

Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów. Całokształt podejmowanych przez jednostkę działań pozwala na osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Wydział powinien dążyć do rozwoju studenckiego życia naukowego.

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

Opis stanu faktycznego

Jednostka stwarza warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności. Studenci znają zasady ubiegania się o wyjazdy, natomiast nie korzystają z nich. Wśród głównych przyczyn takiego stanu rzeczy wskazali niestacjonarny charakter studiów oraz podjęte zobowiązania zawodowe. Należy wskazać, iż jednostka prowadząca oceniany kierunek niedostatecznie promuje i motywuje studentów do wyjazdów zagranicznych. Podczas rozmowy ze studentami zauważono, że studenci nie posiadają dostatecznej wiedzy na temat systemu akumulacji i transferu punktów. Nie stwierdzono również prób upowszechniania wśród studentów wiedzy w tym zakresie. Jednostka nie podejmuje prób nawiązywania kontaktów ze środowiskami naukowymi oraz nie aktywizuje studentów do działalności naukowej. W opinii studentów wynika to głównie z małej

ilości prowadzonych badań a także niestacjonarnego trybu nauki. W jednostce nie funkcjonują koła naukowe, które mogłyby stanowić element przygotowywania studentów do samodzielnego prowadzenia badań naukowych oraz nawiązywania kontaktów ze środowiskiem naukowym.

Ocena spełnienia kryterium: znacząco.

Uzasadnienie oceny

Jednostka nie podejmuje prób włączania studentów w badania naukowe oraz nie propaguje udziału studentów w programach mobilności. Studenci nie znają działalności naukowej jednostki i nie potrafią wskazać przykładów takiej działalności, co świadczy o braku ich zaangażowania w tym zakresie.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

Opis stanu faktycznego

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z Biura Karier. Z rozmowy przeprowadzonej z pracownikiem biura wynika, iż studenci często korzystają z oferowanych usług. Najczęściej jest to udział w kursach i szkoleniach. Pracownik Biura pomaga również studentom w przygotowaniu różnego rodzaju dokumentów związanych z procesem ubiegania się o pracę lub staż w tym w pisaniu CV. Studenci pozytywnie ocenili działalność Biura Karier. Komplet informacji i dokumentów z łatwością można odnaleźć na stronie internetowej uczelni. Pracownicy biura zostali wysoko ocenieni przez studentów. Ze względu na to, iż większość studentów pracuje już zawodowo niewiele osób potrzebuje pomocy i pośrednictwa w procesie wchodzenia na rynek pracy. Studenci nie mają możliwości udziału w badaniach prowadzonych przez kadre oraz bardzo rzadko uczestniczą w konferencjach naukowych. Studenci biorą udział w różnego rodzaju akcjach charytatywnych i dobroczynnych. Wiele takich akcji organizuje i promuje samorząd studencki WZ SSW CB. Uczelnia zapewniła samorządowi studenckiemu wsparcie w zakresie prowadzonej działalności. Udostępniono pomieszczenie oraz zapewniono materiały i wyposażenie biurowe. Inicjatywy samorządu związane z propagowaniem kontaktów z środowiskiem finansowane są z budżetu uczelni. Z rozmowy z członkami samorządu wynika, iż nie posiadają stałego budżetu a każde działanie związane z koniecznością wydawania środków finansowych wymaga uzgodnienia tego z władzami Uczelni lub pozyskania środków zewnętrznych. W ocenie członków samorządu obowiązujący model finansowania jest adekwatny do prowadzonej przez samorząd działalności. Proces pomocy udzielanej podczas wchodzenia studentów na rynek pracy przebiega w sposób prawidłowy, uwzględniający indywidualne podejście do każdego studenta a także charakter studiów niestacjonarnych.

Ocena spełnienia kryterium: w pełni.

Uzasadnienie oceny

Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym. Proces pomocy podczas wchodzenia na rynek pracy jest adekwatny do potrzeb studentów.

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

Opis stanu faktycznego

Podczas rozmowy przeprowadzonej z pracownikami odpowiedzialnymi za pomoc osobom niepełnosprawnym ustalono, iż studenci mogą otrzymać od jednostki wsparcie. Obowiązujący w jednostce Regulamin Studiów uwzględnia postanowienia § 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach. Ze względu na to, iż na wizytowanym kierunku nie ma studentów z niepełnosprawnościami nie ma możliwości oceny skuteczności podejmowanych przez jednostkę działań w stosunku do osób niepełnosprawnych.

Ocena spełnienia kryterium: w pełni.

Uzasadnienie oceny

Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym możliwość wsparcia naukowego, dydaktycznego i materialnego oraz pełnego udziału w procesie kształcenia.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Opis stanu faktycznego

Podczas wizytacji ustalono, iż studenci ocenianego kierunku pozytywnie oceniają działania administracji związanej ze sprawami dotyczącymi procesu dydaktycznego. Godziny pracy administracji jednostki w pełni spełniają oczekiwania studentów. Studenci wskazali, iż osoby pracujące w administracji cechują się wysoką kulturą osobistą i odpowiednimi kompetencjami. Osoby zajmujące się pomocą materialną znają zasady jej udzielania, a ich pracę studenci oceniają pozytywnie. Dni i godziny pracy są dostosowane do potrzeb studentów niestacjonarnych. Kompleksowym źródłem wiedzy z zakresu pomocy materialnej jest często aktualizowana zakładka „Stypendia” zamieszczona na stronie internetowej jednostki. Na Uczelni organizowane są dyżury pracowników naukowo- dydaktycznych.

Ocena spełnienia kryterium: w pełni.

Uzasadnienie oceny

Jednostka zapewnia kompetentną obsługę administracyjną studentów związaną z procesem dydaktycznym i pomocą materialną. Programy kształcenia i procedury toku studiów są dostępne dla studentów.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów – ocena w pełni

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 6

1. Wdrożony system zapewnienia jakości kształcenia nie jest jeszcze w pełni kompleksowy w zakresie oceny środków wsparcia studentów, dlatego też wymaga usprawnienia w kierunku opracowania i wdrożenia narzędzi umożliwiających tę ocenę.
2. Zapewnia się społeczności akademickiej udział w budowaniu kultury jakości kształcenia.
3. Studenci uczestniczą w pracach organu kolegialnego Uczelni oraz powołanych w jednostce komisjach i zespołach.

4. Działania podjęte przez Biuro Karier zmierzają do doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku oraz dostosowania efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy.
5. Przeprowadza się ankietyzację oraz nadzór bezpośredni nad realizacją procesu dydaktycznego.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 6

1. Rekomenduje się prowadzenie dalszych badań w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów z uwzględnieniem analiz odnoszących się do wizytowanego kierunku. Uszczegółowienie danych oraz ich analiza dla kolejnych roczników absolwentów umożliwią reakcję jednostki w zakresie oceny jakości kształcenia i przydatności na rynku pracy kierunkowych efektów kształcenia, a także zapewni udział absolwentów w procesie projektowania efektów kształcenia; w prowadzonym monitoringu zaobserwowano niską responsywność ankiet, a tym samym reprezentatywność wyników, a zatem zasadne wydaje się zwrócenie uwagi na właściwy dobór instrumentu badawczego, jakim dotychczas jest ankieta.
2. Zaleca się głębsze włączenie studentów i absolwentów w projektowanie efektów kształcenia.
3. Zalecane jest umożliwienie studentom oceny pracowników administracji.
4. Zaleca się przedstawianie studentom wyników przeprowadzonych ankiet oceniających nauczycieli akademickich.

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

- 6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*
- 6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
- 6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*
- 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
- 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*
- 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,*
- 6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

Opis stanu faktycznego

6.1.1.*

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Wydziale Zamiejscowym w

Stargardzie Szczecińskim Szczecińskiej Szkoły Wyższej Collegium Balticum w Szczecinie Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia poddaje ocenie procedury dotyczące projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. A zatem stosowana jest ogólnouczelniana procedura dotycząca projektowania i zmian w programie kształcenia, określona Zarządzeniem Rektora nr 8A/2014/2015 z dn. 10 12 2014 r., regulująca: sposób opracowywania programu kształcenia, wykaz dokumentów i informacji stanowiących dokumentację programu kształcenia, tryb tworzenia, zatwierdzania i doskonalenia programów kształcenia. Ponadto wskazuje przypisanie osób i gremiów odpowiedzialnych za poszczególne zadania oraz konieczność zasięgania opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W związku z powyższym nauczyciele akademicy, jako interesariusze wewnętrzni biorą czynny udział w procesie projektowania efektów kształcenia poprzez opracowanie propozycji programu kształcenia, w tym określenie efektów kształcenia, sylabusów przedmiotów wraz z formami realizacji efektów oraz metodami ich weryfikacji. Z kolei w procesie doskonalenia dokonują przeglądu w/w sylabusów na podstawie którego mają możliwość zgłoszenia zmian. Udział nauczycieli akademickich w powyższym procesie odbywa się także poprzez prace w Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. Studenci, jako interesariusze wewnętrzni mają swoich przedstawicieli w Samorządzie studenckim oraz Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. W procesie doskonalenia programu mają możliwość sformułowania uwag w procesie ankietyzacji. Udział interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu programu kształcenia odbywa się przez nauczycieli akademickich- praktyków, którzy na bieżąco przenoszą na proces kształcenia doświadczenia oraz oczekiwania i potrzeby rynku pracy. Na obecnym etapie planuje się włączenie przedstawicieli otoczenia społeczno- gospodarczego do prac Konwentu, ponadto mając na uwadze potrzeby rynku pracy bada się opinie przedsiębiorców i zapotrzebowanie na efekty kształcenia. W przypadku absolwentów pozyskano wyniki z monitorowania losów zawodowych, a zatem także te opinie uwzględniono w programie kształcenia. W związku z powyższym na potrzeby zgłoszone zarówno przez studentów, jak i absolwentów zwiększono wymiar godzin zajęć z języka obcego o 12 godz. na studiach niestacjonarnych. Szczegółnej analizie poddaje się miejsca odbywania praktyk. Ponadto na potrzeby absolwentów dostosowywana jest oferta studiów podyplomowych i kursów doskonalących. Zgodnie z uwagami studentów położono większy nacisk na współpracę z potencjalnymi pracodawcami oraz realizuje się zajęcia laboratoryjne i projektowe w instytucjach odzwierciedlających rzeczywiste warunki pracy. Studenci zostali powołani do organów zajmujących się projektowaniem efektów kształcenia. Zgodnie z Art. 67 ust. 4 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym studenci stanowią nie mniej niż 20% składu organu kolegialnego uczelni. Przedstawiciele samorządu studenckiego obecni na spotkaniu wskazali, że ich sprawy są wysłuchiwane przez Władze Uczelni i Wydziału nie tylko poprzez sformalizowane organy, ale także poprzez kontakty niesformalizowane, pozwalające na bieżące reagowanie na powstające kwestie. Samorząd Studencki opiniuje programy w tym plany studiów. W kontekście kompetencji samorządu studenckiego wątpliwości budzi § 7 regulaminu samorządu studenckiego, który dopuszcza możliwość podejmowania wiążących organ samorządu decyzji bez jego udziału, co nie jest zgodne z zapisami art. 202 ust. 2 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym.

6.1.2.

W ramach wdrożonego systemu zapewnienia jakości kształcenia dokonuje się oceny monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Monitorowaniu służy również procedura hospitacji, w ramach której oceniana jest zgodność tematyki zajęć dydaktycznych z sylabusem przedmiotu i założonymi efektami kształcenia. Ponadto ocenie podlega także monitorowanie efektów kształcenia założonych do realizacji w procesie dyplomowania który wskazuje, iż zapewnia się

dbałość o właściwą jakość prac dyplomowych, o czym świadczą zapisy określone w Regulaminie studiów i Regulaminie dyplomowania. Powyższe dokumenty regulują: zasady składania prac dyplomowych i dokonywanie ich recenzji, przebieg egzaminu dyplomowego, powierzanie funkcji promotora i recenzenta pracy dyplomowej osobie co najmniej ze stopniem naukowym doktora. W ramach działań zwyczajowo przyjętych stosuje się praktykę, iż w przypadku, kiedy promotor posiada wyłącznie stopień naukowy doktora, recenzentem zazwyczaj jest pracownik samodzielny nauczyciel akademicki. Ponadto Kierownicy Katedr dokonują weryfikacji tematów prac dyplomowych pod kątem sprawdzenia czy są związane z kierunkiem studiów oraz przed zatwierdzeniem przez Dziekana, w uzgodnieniu z promotorem wyznaczają recenzentów. Co więcej Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia dokonuje dodatkowej, wybiórczej weryfikacji prac dyplomowych mającej na celu ocenę merytoryczną pracy, czy odpowiada tematowi pracy, wykazu bibliografii czy jest ilościowo odpowiedni i aktualny, recenzji, a także przebiegu egzaminu dyplomowego pod względem wystąpienia zjawiska zawyżania, bądź zaniżania ocen, właściwej interpretacji wydruku z systemu antyplagiatowego, a zatem nadzór promotora i recenzenta podlega sprawdzeniu czy jest sprawowany właściwie. Regulamin dyplomowania wskazuje, iż recenzja pracy dyplomowej powinna uzasadniać pozytywne i negatywne aspekty pracy z zaznaczeniem, iż niedopuszczalne jest streszczenie lub krótki opis pracy dyplomowej, a w przypadku nieprzestrzegania przez promotorów i recenzentów zapisów regulaminu Uczelnia zastrzegła sobie prawo do niewypłacania wynagrodzeń za promowanie i recenzowanie prac dyplomowych.

W ramach działań projakościowych dokonuje się także upoważnień przez Dziekana nauczycieli akademickich do prowadzenia seminariów oraz pełnienia roli promotorów, których kwalifikacje podlegają szczególnej analizie. W zakresie wymogu dotyczącego sprawdzania prac dyplomowych przez system antyplagiatowy należy stwierdzić, iż procedura jest stosowana w systemie Plagiat.pl w sposób kompleksowy, kontrola prac dyplomowych w zakresie dopuszczenia do obrony w przypadku wygenerowania przez system raportu ze wskazaniem progowych lub przekroczonych wartości współczynników prawdopodobieństwa należy do decyzji promotora, który sporządza stosowny protokół z wyjaśnieniem, a zatem właściwie czuwa się nad wykrywaniem i zapobieganiem plagiatów. W przypadku dopuszczenia się plagiatu przyjęte procedury wskazują na cofnięcie pracy do poprawy. W toku wizytacji zapewniono, iż dotychczas na wizytowanym kierunku studiów na większą skalę nie zidentyfikowano zjawiska, choć miały miejsce przypadki podejrzenia popełnienia plagiatu i cofnięcia prac do poprawy. W celu zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia w lutym 2013 r. zarządzeniem Rektora wdrożono procedurę regulującą sposoby zapobiegania określonym zjawiskom patologicznym przez studentów i nauczycieli akademickich.

Przedstawiciel studentów zasiadający w Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia uczestniczy w procesie monitorowania osiągania zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie przedstawionych protokołów z prac Komisji należy stwierdzić, iż student ma możliwość wypowiedzenia się co do wyników przeprowadzanego przeglądu.

6.1.3.

W ramach systemu poddaje się ocenie przyjęte sposoby weryfikacji efektów kształcenia, którym służy procedura przeglądu sylabusów, a zatem ocenie podlegają przyjęte formy realizacji i metody weryfikacji efektów kształcenia. Weryfikacja efektów kształcenia w ramach systemu odbywa się poprzez procedurę określoną Zarządzeniem Rektora nr 14A/2012/2013 z dn. 19.02.2013 r. która zawiera postępowanie dotyczące: weryfikacji efektów kształcenia w ramach poszczególnych form zajęć, w tym system oceniania studentów, weryfikacji efektów kształcenia w ramach praktyk studenckich, w ramach procesu dyplomowania, w ramach monitorowania losów zawodowych

absolwentów. Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia dokonuje oceny metod weryfikacji efektów kształcenia osiąganych w ramach poszczególnych form zajęć. Ocena odbywa się na podstawie losowo wybranych przedmiotów, w ramach której sprawdzono czy przedłożono prace wszystkich studentów danej grupy, czy zastosowana forma zaliczenia/egzaminu jest tożsama ze wskazaną w sylabusie przedmiotu oraz czy pozwoliła na zweryfikowanie określonych w sylabusie przedmiotu efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych- w toku wizytacji do wglądu ZO przedłożono stosowną dokumentację potwierdzającą dokonywanie powyższej oceny, natomiast sformułowane wnioski wskazują, iż przyjęte formy realizacji i metody weryfikacji efektów kształcenia zasadniczo uznaje się za prawidłowe, choć w pierwszym roku realizacji programu dla specjalności Prewencja patologii i zagrożeń społecznych kadra zgłosiła potrzebę zmiany formy realizacji zajęć w ramach przedmiotu System ochrony informacji z wykładu na ćwiczenia, który dotychczas realizowano w wymiarze 15 godzin ćwiczeń na studiach stacjonarnych i 9 godzin ćwiczeń na studiach niestacjonarnych, także w przypadku przedmiotu Animacja społeczno-kulturalna w środowisku lokalnym dokonano zmiany z wykładu dotychczas realizowanego w wymiarze 15 godzin na studiach stacjonarnych i 9 godzin na studiach niestacjonarnych, na ćwiczenia. A zatem w ramach systemu identyfikuje się działania służące sprawdzeniu czy dobór metod realizacji i form weryfikacji efektów kształcenia jest właściwy, a w przypadku stwierdzenia potrzeby zmiany procedura przeglądu okazuje się skuteczna, co potwierdzili także nauczyciele akademicy uczestniczący w spotkaniu z ZO.

Przedstawiciel studentów wizytowanego kierunku zasiadający w Komisji ds. Jakości ma możliwość wypowiedzenia się co do przyjętych zasad i form oceniania w ramach opracowywania kart przedmiotów. Jednak do tej pory studenci nie zgłaszali potrzeby zmian, ze względu na zastosowane (w ocenie studentów) adekwatne zasady i formy oceniania. Przedstawiciele samorządu studenckiego określili taką formę wpływu na przedmiotowy zakres jako odpowiedni, natomiast ogół studentów wizytowanego kierunku nie wskazał w tym zakresie potrzeby tworzenia dodatkowych mechanizmów.

6.1.4.

W wizytowanej Uczelni określono procedury dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, natomiast na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie korzystano z powyższej procedury. Powyższa procedura została objęta nadzorem wewnętrznego systemu.

6.1.5.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia właściwie odnosi się do problematyki monitorowania losów zawodowych absolwentów. Podkreśla się zobowiązanie Uczelni do prowadzenia monitoringu pomimo zwolnienia przez przepisy prawa. Jednostka monitoruje losy absolwentów na rynku pracy po 3 i 5 latach roku od ukończenia studiów- do wglądu ZO przedstawiono wyniki z pierwszego etapu badania w związku z wdrożeniem procedury od roku akademickiego 2013/2014. Za przeprowadzenie badania, a także za opracowanie i upowszechnienie wyników odpowiedzialne jest Akademickie Biuro Karier. Podejmowano również nieskuteczne próby monitoringu także po 5 miesiącach od ukończenia studiów, jednak zrezygnowano z powyższego etapu monitoringu. Monitoring realizowany jest na podstawie ankiety elektronicznej. Kwestionariusz ankiety zasadniczo daje możliwość odniesienia osiągniętych efektów kształcenia na rynku pracy, jak również wpływu wykształcenia zdobytego w Uczelni na karierę zawodową, co więcej umożliwia wskazanie potencjalnych możliwości rozwoju oferty kształcenia w Uczelni. A zatem stworzono możliwość realizacji podstawowych celów, którym powinien służyć monitoring losów zawodowych absolwentów. Na obecnym etapie uzyskane wyniki dla wizytowanego kierunku studiów uznano za

niereprezentatywne ze względu na zbyt niską responsywność ankiet rzędu 2,3% (otrzymano 12 na 518 wysłanych), a zatem podjęto działania służące pozyskaniu stosownych opinii poprzez kontakty nieformalne- konsultacje telefoniczne, indywidualne spotkania na podstawie których zwrócono uwagę na potrzebę realizacji praktyk w nowych instytucjach oraz konieczność zwiększenia w programie kształcenia wymiaru godzin dydaktycznych dla zajęć z języka obcego (20 godzin- studia stacjonarne i 12 godz. studia niestacjonarne). Ponadto odpowiedzią na zapotrzebowanie absolwentów jest dobór specjalności w ramach realizowanych studiów podyplomowych i kursów doskonalących, a także planowana zmiana profilu na praktyczny.

6.1.6.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje prowadzoną politykę kadrową, choć zasadne wydaje się włączenie do prac Komisji przedstawiciela pracowników niebędących nauczycielami akademickimi np. administracji. Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia dokonuje weryfikacji i oceny dorobku naukowego i kwalifikacji dydaktycznych kadry pod kątem adekwatności do realizowanego programu, w tym zakładanych efektów kształcenia- do wglądu ZO przedstawiono stosowną notatkę z dnia 31.03.2015 r. Ocena dotyczyła sprawdzenia czy nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia wskazanemu dla kierunku „pedagogika”, w zakresie dyscypliny naukowej, do której odnoszą się efekty kształcenia zdefiniowane dla wizytowanego kierunku. Ponadto zbadano prawidłowość obsady dydaktycznej pod kątem sprawdzenia czy przydzielone zajęcia są zgodne z kwalifikacjami i kompetencjami. Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia prowadzi nadzór nad spełnieniem wymagań określonych przepisami prawa przez osoby stanowiące minimum kadrowe. Właściwie wspierany jest rozwój naukowy pracowników, co potwierdzono podczas spotkania Kadry z ZO. Nauczyciele akademicy, jako interesariusze wewnątrzni zapewnili o dofinansowywaniu przez Uczelnię publikacji, referatów, udziału w konferencjach, otwierania przewodów doktorskich. Wewnętrzny system zapewnienia jakości przewiduje procedurę oceny okresowej z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych przez studentów w procesie ankietyzacji, co potwierdziła Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz grupy interesariuszy. Powyższe aspekty oceny zostały formalnie uwzględnione w systemie oraz w kwestionariuszu oceny okresowej stanowiącym załącznik zarządzenia rektora. W ramach działań zwyczajowo przyjętych dokonuje się oceny pracowników administracyjnych, w tym Dziekanatu, wraz z zasięgnięciem opinii studentów poprzez ankietyzację, Starostów grup oraz przedstawicieli studentów w Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. Analiza wyników oceny okresowej, w tym protokołów z ewaluacji i hospitacji zajęć wykazała, iż uwagi i zalecenia w zakresie doskonalenia realizacji procesu kształcenia, w tym programu kształcenia są formułowane, a zróżnicowanie ocen świadczy o tym, iż proces oceny jest rzetelny, ponadto na ich podstawie Dziekan przeprowadza rozmowy, podczas których informuje o wyniku oceny, ale także prowadzi je w ramach działań doskonalących, w przypadku osób względem których sformułowano uwagi rozmowa ma charakter dyscyplinujący. W wewnętrznym systemie przewidziana jest także procedura hospitacji, której konstrukcja wydaje się być zasadniczo poprawna. Analiza arkuszy pohospitacyjnych wskazuje, iż proces hospitacji można uznać za służący zapewnianiu lub doskonaleniu jakości, gdyż hospitacje odbywają się regularnie, ponadto większość arkuszy hospitacyjnych, zawiera wskazówki stanowiące identyfikację przez hospitującego słabszych elementów procesu dydaktycznego, mogące służyć poprawie jakości pracy nauczyciela. A zatem hospitacje umożliwiają kompleksową ocenę zajęć dydaktycznych oraz sformułowanie zaleceń do dalszej poprawy ich jakości. W toku wizytacji ustalono, iż za sprawdzenie ich wdrożenia odpowiedzialny jest Dziekan Wydziału, który w trakcie rozmowy potwierdził, iż za powyższe odpowiada ze szczególną troską przeprowadzając dyscyplinujące rozmowy. W ramach

działań zwyczajowo przyjętych dokonuje się oceny pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, której wyniki służą premiowaniu, określeniu poziomu kompetencji oraz kwalifikacji w celu ich podnoszenia poprzez odpowiednie szkolenia.

6.1.7.

Wnioski z oceny nauczycieli akademickich sformułowane przez studentów w procesie ankietyzacji skutkują podjęciem działań w zakresie doskonalenia procesu kształcenia. Zazwyczaj stosowana jest forma rozmowy przeprowadzanej przez Dziekana, podczas której analizuje się sformułowane przez studentów uwagi. Na podstawie wyników ankiet sporządzany jest harmonogram przeprowadzania hospitacji, w którym wyznacza się te zajęcia i prowadzących względem których sformułowano uwagi i zastrzeżenia w ankietach. Ponadto wyniki ankiet służą ocenie działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego podlegającego procedurze oceny okresowej, która wpływa na prowadzoną politykę kadrową. A zatem analiza wybranych arkuszy oceny okresowej pracowników wykazuje, iż w niemal każdym przypadku została zamieszczona i wypełniona pozycja związana z oceną studencką. Nie zawodzi również proces upowszechnienia wyników, gdyż studenci mają możliwość zapoznania się z nimi, a zatem opinie studentów kształtują politykę kadrową Uczelni, Wydziału związaną nie tylko z negatywnymi, ale również pozytywnymi aspektami, takimi jak nagrody czy wyróżnienia. W trakcie rozmowy Dziekan Wydziału poinformował, iż na podstawie wyników ankiet nie przedłużono jednej umowy cywilnoprawnej oraz dokonano zmiany prowadzącego Seminarium dyplomowe. W jednym przypadku przeprowadzono rozmowę, w tym stwierdzono znaczną trudność przedmiotu, dlatego też w celu weryfikacji opinii dokonano hospitacji zajęć, która nie potwierdziła uwag zgłoszonych w ankietach, a wręcz przeciwnie stwierdzono, iż prowadzący jest wymagającym dydaktykiem, co zasadniczo wpływa na ocenę studentów.

Zarówno studenci, jak i ich przedstawiciele dostrzegają efekty dokonywanej przez nich oceny i potrafili wskazać konkretne przykłady w tym zakresie np. rozwiązanie umowy o pracę z bardzo negatywnie ocenionym nauczycielem akademickim lub zmiana sposobu prowadzenia zajęć. Należy również podkreślić, że studenci aktywnie partycypują w przeprowadzaniu ankietyzacji, jak również mają możliwość wprowadzania zmian do kształtu kwestionariusza, mających na celu pełne wykorzystanie tego narzędzia badawczego.

6.1.8.

Wdrożony wewnętrzny system zapewniania jakości przewiduje procedurę oceny zasobów materialnych przez studentów, w tym dostępności do zbiorów bibliotecznych, punktów usługowych na terenie Uczelni, dostępu do Internetu. Brak jest jednak procedur odnoszących się do oceny środków wsparcia dla studentów, z wyjątkiem oceny sposobu załatwiania spraw, w tym podejścia do studenta. Zwrócić należy także uwagę na fakt, iż studenci chętnie korzystają z wolnego miejsca w kwestionariuszu ankiety, w którym mają możliwość sformułowania uwag ze wskazaniem najsilniejszych i najsłabszych stron funkcjonowania Wydziału. Ponadto podejmowane są działania służące pozyskaniu stosownych informacji poprzez spotkania, o których zapewnił w trakcie rozmowy Dziekan Wydziału, a także Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia, twierdząc iż odbywają się cyklicznie. W toku wizytacji ustalono, iż w proces zapewnienia właściwej jakości kształcenia włączeni są prowadzący zajęcia poprzez dbałość o odpowiednie zaplecze dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć, zwłaszcza przy doborze metod ich realizacji, a także poprzez możliwość złożenia stosownego zapotrzebowania zarówno na doposażenie sal, jak i pozycje książkowe w Bibliotece. Ponadto zwrócono uwagę, iż stosunkowo małe grupy umożliwiają podczas zajęć bezpośrednią

wymianę informacji. Weryfikacja zasobów dydaktycznych pod kątem ich kwalifikacji, w tym uznania za niezbędne do realizacji efektów kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem wyposażenia sal odbywa się na koniec każdego semestru przez Dziekana Wydziału. W ramach działań projakościowych stanowiących odpowiedź na potrzeby kadry i studentów, jako interesariuszy wewnętrznych, poszerzono zbiory biblioteczne, wyposażono sale dydaktyczne w rolety, przedłużono termin składania podań o stypendia socjalne.

Studenci nie mają możliwości dokonywania systematycznej oceny zasób materialnych i oferowanych im środków wsparcia. np.: w formie procesu ankietyzacji. Wszelkie uwagi w tym zakresie studenci mogą zgłaszać za pośrednictwem starostów oraz osobiście dziekanowi WZ SSW CB. Studenci pochlebnie wypowiadają się o możliwości bezpośredniej rozmowy z władzami jednostki na ten temat. Jednostka w opinii studentów rozwiązuje zgłaszane problemy i zapotrzebowania studentów.

6.1.9.

Funkcjonowanie systemu określającego sposoby gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia wraz z przypisaniem osób odpowiedzialnych za poszczególne procesy i zadania zostało uregulowane procedurą. W ramach WSZJK Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia dokonuje oceny zasobów informacyjnych Uczelni obejmującej dostępność informacji na temat WSZJK, w tym systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników oceny jakości kształcenia oraz wprowadzanych zmian. W trakcie wizytacji zaobserwowano prawidłowy przepływ informacji i komunikacji w zakresie zagadnień związanych z systemem zapewniania jakości. Powyższe przekonanie potwierdziło się także podczas spotkań ZO z grupami interesariuszy wewnętrznych (studentami, kadra) oraz Komisją ds. Oceny Jakości Kształcenia. Do wglądu Zespołu PKA przedstawiono stosowną dokumentację potwierdzającą dokonywanie powyższej oceny, której wyniki wskazują, iż pozytywnie oceniono przyjęty sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, natomiast ze względu na ochronę danych osobowych zdecydowano, iż wyniki oceny jakości kształcenia będą upowszechniane jedynie podczas zebrań pracowników w ramach Katedr oraz w trakcie indywidualnych rozmów z pracownikami.

6.1.10.

Uczelnia zapewnia niezbędny dostęp do informacji o programie kształcenia, efektach kształcenia oraz o organizacji i procedurach toku studiów. W tym obszarze w ramach systemu wdrożono procedurę w sprawie przyjęcia i wdrożenia systemu informacyjnego, określoną zarządzeniem Rektora, której celem jest określenie zasad tworzenia i udostępniania informacji w Uczelni wraz z wykazem osób uprawnionych do zamieszczania informacji. Ponadto w ramach procesu ankietyzacji studenci oceniają: pracę Dziekanatu pod względem wywiązywania się z obowiązku przekazywania pełnych i aktualnych informacji oraz prowadzących zajęcia w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych, w tym przedstawienia sylabusu przedmiotu wraz z efektami kształcenia, sposobami metod ich realizacji oraz form weryfikacji. W ramach WSZJK Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia dokonuje oceny zasobów informacyjnych Uczelni, w tym dostępności informacji na temat programu kształcenia (dostępność opisu efektów kształcenia, stosowanego systemu oceny efektów kształcenia, dostępności do sylabusów przedmiotów), informacji dotyczących procesu kształcenia (dostępność informacji o organizacji roku akademickiego, regulaminów: studiów, pomocy materialnej, praktyk, dyplomowania, opłat oraz podań, wniosków, dostępności informacji o systemie oceniania studentów, do planów zajęć, do zagadnień na egzamin dyplomowy, o konsultacjach, aktualnościach dotyczących Uczelni, w tym

organizowanych konferencjach, seminariach).

Informacje dotyczące wyników oceny jakości kształcenia nie są upowszechniane na stronie internetowej lecz podczas zebrań grupowych i indywidualnych pracowników.

Zdaniem studentów komplet niezbędnych informacji o całym procesie kształcenia można odnaleźć na stronie internetowej Uczelni. W ocenie studentów zapewnia to dostęp do wszystkich potrzebnych im informacji. Studenci pozytywnie ocenili proces przekazywania i udostępniania informacji w zakresie procesu kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium: w pełni

W toku wizytacji zidentyfikowano udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie projektowania efektów kształcenia. System zapewniania jakości kształcenia przewiduje procedury oceny monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia stanowiące istotny element wdrożonego w Uczelni systemu. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Ponadto prawidłowo objęto nadzorem Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia proces dyplomowania, w tym określono zakres dokonywanej oceny. W ramach WSZJK dokonuje się oceny weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiega plagiatom. Sprawdzeniu podlegają stosowane formy realizacji i metody weryfikacji efektów kształcenia pod względem spójności i zgodności z określonymi i podanymi do wiadomości studentom w sylabusach przedmiotów. W toku wizytacji nie wskazano przykładów modyfikacji stosowanych metod realizacji i form weryfikacji efektów kształcenia, na podstawie przeprowadzonych analiz uznano je za właściwe. Z otrzymanych w toku wizytacji informacji wynika, iż na wizytowanym kierunku studiów nie potwierdzano efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, natomiast powyższy proces objęto systemem. w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów wykorzystano wnioski z nielicznych ankiet, w tym podjęto szersze działania służące pozyskaniu opinii absolwentów w zakresie oceny programu kształcenia pod względem jego dostosowania do potrzeb rynku pracy. Podkreślić należy zobowiązanie Uczelni do prowadzenia monitoringu pomimo zwolnienia z dotychczasowego obowiązku przez przepisy prawa. Pozytywnie należy ocenić włączenie do systemu procedury oceny okresowej nauczycieli akademickich oraz nieformalnej oceny pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, w tym Dziekanatu, których sposób dokonywania opiera się o jasne kryteria. Pozytywnie należy ocenić skuteczność narzędzi systemu w postaci hospitacji oraz potwierdzenie faktu, iż jednostka sprzyja podnoszeniu kwalifikacji, w tym zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego. Ocena jakości kadry realizującej proces kształcenia dokonywana przez studentów, jako aspekt wewnętrznego systemu zapewniania jakości realizowana jest w sposób kompleksowy i umożliwia regularne monitorowanie przez studentów jakości procesu dydaktycznego. Pozytywnie należy ocenić wolne miejsce w ankiecie przeznaczone na uwagi, z którego studenci korzystają najczęściej. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości określono narzędzie oceny infrastruktury dydaktycznej i naukowej przez studentów i kadre, usprawnienia wymaga jednak system oceny środków wsparcia studentów. Przyjęte zasady gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia nie budzą zastrzeżeń, w ramach systemu wypracowano narzędzie umożliwiające ocenę działalności systemu w tym obszarze. Dostępność i aktualność informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów jest śledzona i weryfikowana przez system, który czuwa nad właściwym zapewnieniem dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Opis stanu faktycznego

Jednostka znajduje się na etapie testowania przyjętych rozwiązań WZSJK w bieżącej działalności na ocenianym kierunku studiów. Przyjęte metody i narzędzia diagnostyczne nie budzą zastrzeżeń od strony merytorycznej. Nie stanowią one jednakże całościowo zamkniętego katalogu, bowiem, jak stwierdzono istnieje potrzeba modyfikacji czy korekty struktury i narzędzi diagnostycznych w wybranych obszarach: składu zespołów jakościowych, by uwzględniały wszystkie zainteresowane strony, podniesienia responsywności badań, wprowadzenia procedury i narzędzi oceny systemu wsparcia. Ponadto Uczelnia powinna skuteczniej działać w ramach obowiązujących procedur projakościowych, np. nadzór prawny nad funkcjonowaniem samorządu, nadzór nad procedurą dyplomowania, zapewnienie dostępności infrastruktury dla szerszego grona studentów czy pobudzanie do rozwoju studentów w ramach kształcenia na profilu ogólnoakademickim.

Ocena spełnienia kryterium 6.2 – w pełni.

Uzasadnienie oceny

Dotychczas osiągnięty stan rozwoju WZSJK pozwala na osiągnięcie akceptowalnego poziomu kształcenia i wewnętrznego nadzoru nad jakością kształcenia. Jednakże zaleca się, by pracując w ramach przyjętego kalendarza, WZSJK dokona stosownych korekt w swej strukturze oraz podniesie efektywność oddziaływania na proces dydaktyczny i naukowy.

Za oceną w pełni przemawia fakt, iż stwierdzone uchybienia nie wpływają bezpośrednio na poziom kształcenia i nie dotyczą filarów konstytuujących uczelnię wyższą, ponadto część niedomagań jest rekompensowana poprzez działania i zasoby jednostki macierzystej. Należy jednakże podjęte przez ZO ustalenia rozważyć i w sposób adekwatny sposób uczynić częścią WZSJK.

* - stopień spełnienia oznaczonego gwiazdką kryterium II i II stopnia warunkuje ocenę kryterium nadrzędnego, tj. odpowiednio II i I stopnia

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Uczelnia przedstawiała analizę SWOT, która można uznać za wiarygodną. Dysponuje ona własnymi zasobami kadrowymi o proweniencji akademickiej dużych ośrodków. Nauczyciele zapewniają realizację zajęć dydaktycznych w dobrych warunkach lokalowych. Można podzielić także pogląd, że zapewnienie jakości kształcenia bazuje na przejrzystym jego systemie. Kapitałem szkoły jest klimat studiowania. Z deklaracji Szkoły słychać o fakcie dużego przeciążenia pracą administracyjną nauczycieli akademickich. Czynnikiem finansowym najsilniej determinującym funkcjonowanie Uczelni jest identyfikowany jako zagrożenie w kontekście złej konkurencji, upowszechniania się zachowań niewłaściwych w relacji uczeń – uczelnia, oraz pomiędzy szkołami wyższymi. Za duże wyzwanie należy uznać ograniczenia rynku pracy.

Nie znajduje uzasadnienia zawarcie w Szansach „brak czytelnych i jednoznacznych przepisów dotyczących wymagań kwalifikacyjnych w systemie oświaty”. Trudno będzie Uczelni rozwijać zadeklarowane szanse widziane w umiędzynarodowieniu kształcenia, gdyż ta działalność w zasadzie nie występuje. Z kolei poszerzenia oferty edukacyjnej poprzez uznawanie efektów uczenia się poza uczelnią, studia podyplomowe, przy prowadzeniu w WZ kształcenia na poziomie studiów

licencjackich, powinno być osadzone na bardziej rozwiniętej ofercie dydaktycznej i zapleczu kadrowym. Zatem pod tym względem urzeczywistnienie tejże szansy wymaga pewnego okresu dojrzwania.

Zalecenia

1. Stworzenie należnych podwalin dla rozwoju dalszych form kształcenia.

Dobre praktyki

1. Brak dobrych praktyk w rozumieniu teorii i praktyki zarządzania.

Sporządził na podstawie raportów cząstkowych

Krzysztof Szewior

Dr hab. Krzysztof Szewior

Wrocław, w dniu 12 stycznia 2016 roku.

